EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 20.5.2020
COM(2020) 512 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Itálie na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Itálie z roku 2020

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reformem Itálie na rok 2020 a stanovisko Rady k programu stability Itálie z roku 2020

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 17. prosince 2019 přijala Komise roční strategii pro udržitelný růst, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2020. Náležitě přitom zohlednila evropský pilíř sociálních práv vyhlášený Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 17. prosince 2019 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které je Itálie uvedena mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum. Téhož dne přijala Komise rovněž doporučení pro doporučení Rady týkající se hospodářské politiky eurozóny.

(2) Dne 26. února 2020 byla zveřejněna zpráva o Itálii pro rok 2020[3]. V této zprávě byl posouzen pokrok, jejž Itálie učinila v plnění jí určených doporučení přijatých Radou dne 9. července 2019[4], v přijímání opatření v návaznosti na jí určená doporučení

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] SWD(2020) 511 final.
[4] Úř. věst. C 301, 5.9.2019, s. 117.

přijatá v předchozích letech a v plnění národních cílů v rámci strategie Evropa 2020. Součástí zprávy byl rovněž hloubkový přezkum podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011, jehož výsledky byly taktéž zveřejněny dne 26. února 2020. Komise na základě své analýzy dospěla k závěru, že Itálie se potýká s nadměrnými makroekonomickými nerovnováhami. Zejména vysoký veřejný dluh a dlouhodobě slabá dynamika produktivity implikují rizika s přeshraničním významem, a to v situaci vysoké nezaměstnanosti a stále vysokého objemu úvěrů se selháním.

(3) Dne 11. března 2020 Světová zdravotnická organizace oficiálně prohlásila rozšíření onemocnění COVID-19 za globální pandemii. Představuje závažné ohrožení veřejného zdraví, které se dotýká občanů, společností i hospodářství. Vytváří značný tlak na vnitrostátní systémy zdravotní péče, narušuje globální dodavatelské řetězce, způsobuje volatilitu na finančních trzích, vyvolává otřesy ve spotřebitelské poptávce a negativně poznamenává celou řadu odvětví. Ohrožuje pracovní místa a příjmy lidí a provoz podniků. Zapříčinila velký hospodářský otřes, který už má v Evropské unii závažné dopady. Dne 13. března 2020 přijala Komise sdělení[5], v němž vyzvala ke koordinované hospodářské reakci na tuto krizi se zapojením všech aktérů na vnitrostátní úrovni a na úrovni Unie.

(4) Několik členských států vyhlásilo nouzový stav nebo zavedlo mimořádná opatření. Veškerá mimořádná opatření by měla být striktně přiměřená, nezbytná, časově omezená a v souladu s evropskými a mezinárodními standardy. Měla by podléhat demokratickému dohledu a nezávislému soudnímu přezkumu.

(5) Dne 20. března 2020 přijala Komise sdělení o aktivaci obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu[6]. Tato doložka stanovená v čl. 5 odst. 1, čl. 6 odst. 3, čl. 9 odst. 1 a čl. 10 odst. 3 nařízení (ES) č. 1466/97 a v čl. 3 odst. 5 a čl. 5 odst. 2 nařízení (ES) č. 1467/97 usnadňuje koordinaci rozpočtových politik v dobách závažného hospodářského útlumu. Komise ve svém sdělení předestřela Radě svůj názor, že vzhledem k očekávanému závažnému hospodářskému útlumu v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 umožňují stávající podmínky aktivaci doložky. Dne 23. března 2020 ministři financí členských států souhlasili s hodnocením Komise. Aktivace obecné únikové doložky umožňuje dočasně se odchýlit od postupu korekce k dosažení střednědobého rozpočtového cíle, pokud to neohrozí udržitelnost veřejných financí ve střednědobém horizontu. Pokud jde o nápravnou složku, může Rada na doporučení Komise rovněž rozhodnout o přijetí revidované fiskální trajektorie. Obecná úniková doložka nicméně nepozastavuje postupy v rámci Paktu o stabilitě a růstu. Členským státům dovoluje odchýlit se od rozpočtových požadavků, které by se uplatňovaly za normálních okolností, a Komisi a Radě umožňuje provádět v rámci paktu nezbytná opatření pro koordinaci politik.

(6) Je třeba nepřetržitě jednat, aby se šíření pandemie omezilo a tlumilo, posílila se odolnost národních systémů zdravotní péče, zmírnily se sociálně-ekonomické důsledky podpůrnými opatřeními pro podniky a domácnosti a zajistily se adekvátní zdravotní a bezpečnostní podmínky na pracovišti s výhledem na obnovení ekonomické aktivity. Unie by měla plně využívat rozličné nástroje, které má k dispozici, aby podpořila úsilí členských států v těchto oblastech. Členské státy a Unie by současně měly společně pracovat na přípravě opatření, která jsou nutná pro návrat k normálnímu fungování našich společností a ekonomik a k udržitelnému růstu, přičemž do těchto

[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

opatření by měly mimo jiné začlenit zelenou a digitální transformaci a promítnout veškeré ponaučení z krize.

(7) Krize způsobená pandemií COVID-19 podtrhla flexibilitu, kterou jednotný trh nabízí k přizpůsobení se mimořádným situacím. Aby se však zajistil rychlý a plynulý přechod k fázi oživení a k volnému pohybu zboží, služeb a pracovníků, musí být hned, jak přestanou být nezbytná, zrušena mimořádná opatření, jež brání normálnímu fungování jednotného trhu. Ze stávající krize vyplynulo, že jsou zapotřebí pohotovostní plány ve zdravotnictví, zahrnující zejména lepší nákupní strategie, diverzifikované dodavatelské řetězce a strategické rezervy základního vybavení. Jedná se o zásadní faktory pro vypracování rozsáhlejších pohotovostních plánů.

(8) Normotvůrce Unie již změnil příslušné legislativní rámce[7] tak, aby členské státy mohly mobilizovat veškeré nevyužité zdroje z evropských strukturálních a investičních fondů, a tak řešit mimořádné dopady pandemie COVID-19. Uvedené změny zajistí další flexibilitu a také zjednodušené a efektivnější postupy. Aby se zmírnily tlaky v oblasti peněžních toků, mohou členské státy v účetním období 2020–2021 rovněž využít 100% míru spolufinancování z rozpočtu Unie. Itálie se vyzývá, aby těchto možností plně využívala s cílem pomoci jednotlivcům a odvětvím, jichž se tyto problémy nejvíce dotýkají.

(9) Je pravděpodobné, že socioekonomické důsledky pandemie se projeví nerovnoměrně napříč italskými regiony a územími z důvodu dlouhodobých hospodářských a sociálních rozdílů, odlišného potenciálu konkurenceschopnosti a odlišného stupně závislosti na cestovním ruchu. To obnáší riziko rozšíření regionálních a územních rozdílů v Itálii a prohloubení rozdílných tendencí mezi méně rozvinutými a rozvinutějšími regiony, mezi sociálními periferiemi a ostatními městskými oblastmi, jakož i mezi některými městskými a venkovskými oblastmi. Jelikož vedle výše uvedeného hrozí i dočasné narušení procesu konvergence mezi členskými státy, vyžaduje současná situace cílené politické reakce.

(10) Dne 30. dubna 2020 předložila Itálie svůj program stability z roku 2020.

(11) Na Itálii se v současné době vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a pravidlo o zadlužení.

(12) Ve svém programu stability z roku 2020 předpokládá italská vláda zhoršení celkového salda ze schodku ve výši 1,6 % HDP v roce 2019 na schodek ve výši 10,4 % HDP v roce 2020. Předpokládá se, že schodek klesne na 5,7 % HDP v roce 2021. Poměr veřejného dluhu k HDP se poté, co se v roce 2019 stabilizoval na 134,8 % HDP, v roce 2020 podle programu stability z roku 2020 zvýší na 155,7 %. Makroekonomický a fiskální výhled ovlivňuje vysoká nejistota spojená s pandemií COVID-19. Rozpočtové projekce vycházejí z rizik specifických pro danou zemi, zejména značné výše veřejných záruk a volatility výnosů státních dluhopisů.

---

[7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/460 ze dne 30. března 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013, (EU) č. 1303/2013 a (EU) č. 508/2014, pokud jde o specifická opatření pro aktivaci investic do systémů zdravotní péče členských států a do jiných odvětví jejich ekonomik v reakci na šíření onemocnění COVID-19 (investiční iniciativa pro reakci na koronavirus) (Úř. věst. L 99, 31.3.2020, s. 5) a nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2020/558 ze dne 23. dubna 2020, kterým se mění nařízení (EU) č. 1301/2013 a (EU) č. 1303/2013, pokud jde o specifická opatření k zajištění mimořádné flexibility pro využití evropských strukturálních a investičních fondů v reakci na rozšíření onemocnění COVID-19 (Úř. věst. L 130, 24.4.2020, s. 1).

(13) Itálie v reakci na pandemii COVID-19 a jako součást koordinovaného přístupu Unie přijala rozpočtová opatření ke zvýšení kapacity svého systému zdravotní péče, omezení pandemie a k poskytování pomoci obzvlášť zasaženým jednotlivcům a odvětvím. Podle programu stability z roku 2020 dosahují v roce 2020 tato rozpočtová opatření výše 4,5 % HDP. Tato opatření zahrnují posílení zdravotní péče a civilní ochrany, rozšíření systémů mzdových příplatků a finanční podporu pro osoby samostatně výdělečně činné a podniky. Itálie navíc zavedla opatření, která sice nemají přímý rozpočtový dopad, avšak přispějí k podpoře likvidity pro podniky, včetně odkladů daní a úvěrových záruk. Opatření přijatá Itálií jsou celkově v souladu s pokyny stanovenými ve sdělení Komise o koordinované hospodářské reakci na rozšíření onemocnění COVID-19. Plné provedení těchto opatření, po němž bude následovat reorientace fiskálních politik směrem k dosažení obezřetné fiskální pozice ve střednědobém horizontu, pokud to hospodářské podmínky dovolí, přispěje k zachování fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu.

(14) Na základě prognózy Komise z jara 2020 se za předpokladu nezměněné politiky očekává saldo veřejných financí Itálie ve výši –11,1 % HDP v roce 2020 a –5,6 % HDP v roce 2021. Předpokládá se, že míra veřejného zadlužení dosáhne 158,9 % HDP v roce 2020 a v roce 2021 se mírně sníží na 153,6 %.

(15) Dne 20. května 2020 vydala Komise zprávu vypracovanou v souladu s čl. 126 odst. 3 Smlouvy z důvodu nedodržení pravidla o zadlužení v roce 2019 a plánovaného porušení referenční hodnoty schodku ve výši 3 % HDP v roce 2020 ze strany Itálie. Celkově z analýzy vyplývá, že nelze dostatečně doložit závěr, že kritérium dluhu definované ve Smlouvě a v nařízení (ES) č. 1467/1997 je, nebo není splněno, přičemž kritérium schodku splněno není.

(16) Pandemie COVID-19 vystavila národní systém zdravotní péče nebývalému tlaku, přičemž prokázala jeho strukturální nedostatky a potřebu zvýšit připravenost k reakci na krizové události. Ačkoli průměrné výdaje na zdravotní péči jsou pod průměrem EU, vyznačuje se italský zdravotní systém vysoce specializovanými a vysoce kvalitními univerzálními službami a obecně se mu daří poskytovat dostupnou péči. Zejména při vypuknutí pandemie bylo však provádění některých opatření k omezení volného pohybu osob zpomalováno roztříštěností správy systému zdravotní péče a koordinací mezi ústředními a regionálními orgány. Reakce regionálních systémů zdravotní péče na krizi byla založena především na mimořádné mobilizaci, zejména pracovníků ve zdravotnictví a místních sociálních služeb. Tím se vyrovnala omezení fyzické infrastruktury, přičemž počty zdravotnických pracovníků a investice v posledních letech byly zaměřeny na zlepšení struktur a služeb. Italská vláda vynaložila značné úsilí na oslabení šíření viru, zmírnění tlaku na nemocnice a vytvoření další kapacity zdravotní péče. V současné době se rozvíjí dlouhodobější strategie omezení volného pohybu osob s cílem zajistit bezpečný návrat k produktivní činnosti. Vedle zlepšení procesů správy věcí veřejných a plánů připravenosti na krizové situace by se politiky po pandemii COVID-19 měly navíc zaměřit na zmírnění nedostatku veřejných investic do zdravotní péče. Pro zlepšení odolnosti italského systému zdravotní péče a pro zaručení soustavného poskytování dostupné péče bude ve střednědobém až dlouhodobém horizontu klíčový rozvoj strategického investičního plánu. Vzhledem ke stávajícím projekcím pracovníků ve zdravotnictví by mělo být upřednostněno vypracování politik k řešení nedostatků v oblasti odborné přípravy, náboru a udržení pracovníků ve zdravotnictví.

(17) Opatření k omezení volného pohybu osob přijatá v reakci na zdravotní krizi mají silný negativní dopad na trh práce a sociální podmínky. Před krizí se sociální situace

pomalu zlepšovala, třebaže riziko chudoby nebo sociálního vyloučení, chudoby pracujících a příjmové nerovnosti zůstávalo vysoké a existovaly velké regionální rozdíly. Vzhledem k dopadu šíření onemocnění COVID-19 a jeho důsledkům by sociální záchranné sítě měly být posíleny tak, aby zajistily odpovídající náhradu příjmů bez ohledu na postavení v zaměstnání a mezery v přístupu k sociální ochraně. Posílení náhrady a podpory příjmů je obzvláště relevantní pro pracovníky v nestandardním poměru a osoby ve zranitelném postavení. Klíčové je rovněž poskytování služeb zaměřených na sociální začlenění a začlenění na trhu práce. Nový systém minimálního příjmu, který poskytoval v minulém roce dávky více než jednomu milionu domácností (v průměru 513 EUR), může dopady krize zmírnit. Jeho dosah na zranitelné skupiny by však mohl být vylepšen. Vláda zavedla dočasně doplňkový „nouzový příjem“ na podporu domácností, které dosud nejsou způsobilé pro minimální příjem. Osobám zaměstnaným v šedé ekonomice, zejména v odvětvích, jako je zemědělství, potravinářský průmysl a bydlení, může rovněž hrozit, že se budou potýkat s nedostatky v přístupu k sociální ochraně a podpoře příjmů. V reakci na tuto výzvu vláda nedávno uvolnila pravidla pro legalizaci postavení nehlášených pracovníků v zaměstnání a pro získání nebo prodloužení povolení k pobytu pro pracující migranty. Vyhlídky na růst rovněž ohrožují negativní demografické trendy a odliv mozků. Vedle obtížnějších podmínek na trhu práce vede v jižních regionech a venkovských oblastech k vylidňování nedostatek kvalitních služeb. Zlepšení přístupu k elektronickým službám je klíčové, zejména na pozadí omezené mobility.

(18) Od vypuknutí krize podniká Itálie kroky ke zmírnění dopadu na zaměstnanost. Režimy zkrácených úvazků, *Cassa integrazione*, sehrály významnou úlohu a očekává se, že ji budou hrát i v budoucnu. Způsobilost byla rozšířena na malé podniky, mikropodniky a všechna hospodářská odvětví a zaměstnance. Pro osoby samostatně výdělečně činné byl navíc vytvořen zvláštní (dočasný) režim. Před krizí se nadále zlepšovaly podmínky na trhu práce. V roce 2019 dosáhla míra zaměstnanosti 64 %, což je historicky nejvyšší zaznamenaná míra. Stále to však bylo výrazně pod průměrem Unie. Míra nezaměstnanosti byla trvale vysoká, stejně jako jiné ukazatele stagnace trhu práce, a očekává se, že podle prognózy Komise dále vzroste na 11,8 % v roce 2020, poté klesne na 10,7 % v roce 2021. Podíl smluv na dobu určitou byl rovněž vysoký, ač od poloviny roku 2018 určují vytváření pracovních míst stálá pracovní místa. V zájmu podpory udržitelného a inkluzivního oživení má do budoucna klíčový význam začlenění neaktivních mladých lidí a žen na trhu práce. Byly podniknuty některé kroky s cílem posílit veřejné služby zaměstnanosti a lépe je integrovat se sociálními službami, vzděláváním dospělých a odborným vzděláváním. Jejich kapacita pro umístění do zaměstnání však zůstává slabá a v jednotlivých regionech se značně liší. Zapojení zaměstnavatelů zůstává též okrajové. Jelikož opatření k omezení volného pohybu osob jsou postupně rušena, mohou být podniky a pracovníci podpořeni pružným uspořádáním práce a prací na dálku. V reakci na krizi vláda přijala dočasná opatření, jejichž cílem je sladit soukromý a pracovní život, kupříkladu podporu inteligentní práce a zvláštních dovolených a poskytování poukázek na hlídání dětí. Navzdory nedávnému úsilí jsou opatření na podporu politik v oblasti rovných příležitostí a rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem, jakož i poskytování cenově dostupných služeb předškolního vzdělávání a péče a služeb dlouhodobé péče nadále slabá a nedostatečně integrovaná.

(19) Stávající nouzová situace rovněž ukazuje, že je třeba zlepšit digitální vzdělávání a dovednosti, též u dospělých osob v produktivním věku, a distančního vzdělávání. Investice do vzdělávání a dovedností jsou klíčové pro podporu inteligentního oživení podporujícího začlenění a pro pokračování v zelené a digitální transformaci. V tomto

ohledu jsou výsledky vzdělávání a odborné přípravy pro Itálii i nadále velkou výzvou. Existují velké regionální rozdíly v dosažení základních dovedností a míra předčasného ukončování školní docházky je značně nad průměrem Unie (13,5 % oproti 10,3 % v roce 2019), zejména u žáků narozených mimo Unii (33 %). V souvislosti s omezeními mobility hrozí, že se budou prohlubovat regionální a územní rozdíly. V této souvislosti je obzvláště důležité investovat do distančního vzdělávání, jakož i do digitální infrastruktury a dovedností pedagogů i studujících. Itálie má oproti průměru Unie rovněž nižší podíl absolventů v přírodních vědách a inženýrství a podíl osob s dosaženým terciárním vzděláním je stále velmi nízký (27,6 % v roce 2019). Italské podniky navíc oproti srovnatelným zemím investují méně do vzdělávání svých zaměstnanců v oblasti informačních a komunikačních technologií. Nízká míra účasti dospělých s nízkou kvalifikací ve vzdělávání je rovněž znepokojivá vzhledem ke klesajícímu počtu pracovních míst vyžadujících nízkou kvalifikaci. Prohlubování dovedností a rekvalifikace jsou i nadále zásadní, pokud jde o vybavení pracovníků relevantními dovednostmi pro trh práce a podporu spravedlivé transformace k digitálnějšímu a udržitelnějšímu hospodářství.

(20) Krize posílila potřebu podporovat přístup podniků k financování. Itálie přijala několik režimů na podporu peněžního toku do podniků, též dle dočasného rámce pro opatření státní podpory na podporu hospodářství při stávajícím šíření onemocnění COVID-19[8]. Účinné provádění těchto režimů, též zárukami směrovanými bankovním systémem, je klíčové pro zajištění toho, aby všechny podniky, a zejména malé a střední podniky a podniky z nejvíce zasažených odvětví a zeměpisných oblastí, jakož i inovativní podniky, měly z těchto systémů prospěch. V procesu koncipování a provádění uvedených opatření je třeba zohlednit odolnost bankovního sektoru. Likviditu malých a středních podniků a inovativních podniků mohou rovněž podpořit přímé granty a pobídky k tržnímu financování. Inovativní podniky (často bez zajištění) mají více obtíží u přístupu k úvěru a stávající krize by situaci mohla zhoršit. Odklad daní a sociálních příspěvků státu napomohlo ke zlepšení peněžních toků podniků. Je však třeba zabránit prodlevám ve schválených platbách, ať už od správních orgánů podnikům, nebo mezi podniky, neboť ty snižují likviditu všech podniků, a zejména menších.

(21) Na podporu hospodářského oživení bude důležité realizovat vyspělé veřejné investiční projekty a podpořit soukromé investice, mimo jiné relevantními reformami. Investice na podporu zelené transformace budou obzvláště důležité pro podporu oživení a zvýšení budoucí odolnosti. Itálie je velmi zranitelná vůči extrémnímu počasí a hydrogeologickým katastrofám, včetně sucha a lesních požárů. Transformace Itálie na hospodářství neutrální z hlediska změny klimatu bude vyžadovat rozsáhlé soukromé a veřejné investice po delší dobu, zejména v oblasti nové výroby energie z obnovitelných zdrojů, energetické infrastruktury, energetické účinnosti, mimo jiné. Investice v rámci Zelené dohody pro Evropu za účelem boje proti změně klimatu jsou uvedeny v italském národním plánu v oblasti energetiky a klimatu. Mají podstatný význam pro řešení hrozby, kterou změna klimatu představuje, a zároveň hrají zásadní úlohu v hospodářském oživení a posílení odolnosti Itálie. Investice v rámci Zelené dohody pro Evropu jsou rovněž klíčové pro snížení dopadu znečištění ovzduší na lidské zdraví v italských městech, zejména v Pádské nížině. Například provádění iniciativ v oblasti udržitelné mobility, jako je obnova místních veřejných autobusů, představuje příklad řešení přetížení dopravy i znečištění ovzduší. Deficity infrastruktury v oblasti hospodaření s vodou a nakládání s odpady, zejména v jižních

[8] Úř. věst. C 91I, 20.3.2020, s. 1.

regionech, mají dopad na životní prostředí a zdraví se značnými náklady a výpadky příjmů pro italské hospodářství. Obecněji lze říci, že odolnost vůči změně klimatu je důležitá pro veškerou infrastrukturu, včetně zdravotnické infrastruktury. To vyžaduje adaptační strategie. Řešení problémů v oblasti životního prostředí a změny klimatu, jako jsou hydrologická rizika, udržitelná městská mobilita, energetická účinnost, oběhové hospodářství a průmyslová transformace, představují příležitost ke zvýšení produktivity a vyvarování se činností nezaměřených na udržitelnost. Investice do těchto projektů mohou zároveň přispět k tvorbě pracovních míst a udržení oživení po krizi. Programování Fondu pro spravedlivou transformaci na období 2021–2027 by Itálii mohlo pomoci řešit některé z problémů, které s sebou nese transformace směrem k ekonomice neutrální z hlediska změny klimatu, zejména v oblastech, které jsou zmiňovány v příloze D zprávy o této zemi z roku 2020[9]. To by Itálii umožnilo tento fond optimálně využít.

(22) Omezení volného pohybu osob z důvodu rozšíření onemocnění COVID-19 zdůraznilo význam investic do digitalizace hospodářství a prokázalo relevantnost digitálních infrastruktur. Nízká úroveň míry digitalizace a digitální znalosti podniků v Itálii, zejména malých a středních podniků a mikropodniků, jim zabránila v nabízení v režimu elektronického obchodování a v nabízení úvazků pro práci na dálku a v poskytování a využívání digitálních nástrojů během omezení volného pohybu osob. Investice do digitalizace a dovedností soustavným a včasným prováděním cílených vnitrostátních politik mají zásadní význam pro to, aby se posílily modely elektronického obchodování a pomohlo se podnikům přizpůsobit se, jakož i pro zvýšení produktivity a konkurenceschopnosti. Ukázalo se, že přístup k rychlé a spolehlivé digitální infrastruktuře je klíčový pro zajištění základních služeb ve vládě, vzdělávání, zdravotnictví a lékařství a pro monitoring a kontrolu epidemie. Itálie dále zaostává v pokrytí připojením optickými vlákny do areálů ve venkovských oblastech. Měla by být přijata konkrétní opatření, která by řešila tento odstup, jakož i dále stimulovala zavádění.

(23) Dobře fungující výzkumný a inovační systém je výsledkem trvalé, soudržné a fakticky podložené politické podpory, investic a odpovídajícího lidského kapitálu. Současná krize jasně ukázala, že je třeba dále posílit rychlou výměnu údajů mezi výzkumnými pracovníky, včetně bezplatného přístupu k výsledkům a důkazům pro uživatele, a otevřenou vědu. Otevřená věda a spolupráce mezi vědou a podnikovou sférou mají jednoznačně zásadní význam pro to, aby se výsledky výzkumu, včetně výsledků, které jsou potřebné v oblasti očkovacích látek a terapií, dostaly na trh a vycházely přitom ze síly Itálie v odvětví lékařského průmyslu a výzkumu.

(24) Efektivní veřejná správa má zásadní význam k zajištění toho, aby opatření přijatá za účelem řešení mimořádné situace a podpory hospodářského oživení nebyla při jejich provádění zpomalena. Vyplácení sociálních dávek, opatření v oblasti likvidity a předsunutí investic atd. nemusí být efektivní, pokud je narušují slabá místa ve veřejném sektoru. Ke slabinám patří zdlouhavá řízení, včetně řízení občanskoprávních, nízká úroveň digitalizace a slabá správní kapacita. Je třeba urychleně řešit postupy a kontroly, a to v situaci, kdy jsou veřejné zdroje výrazně navýšeny na podporu hospodářské činnosti. Digitalizace ve veřejné správě byla před krizí nerovnoměrná. Online interakce mezi orgány a širokou veřejností byla nízká. Podíl správních postupů spravovaných regiony a obcemi, které mohou být zahájeny a zcela završeny digitálně, zůstává nízký. Krize rovněž vyjevila nedostatečnou interoperabilitu veřejných

[9] SWD(2020) 511 final.

digitálních služeb. Aby se usnadnila schopnost veřejné správy reagovat na situaci v podnikové sféře, je třeba zlepšit a zjednodušit odvětvové předpisy, přičemž je třeba odstranit zbývající překážky hospodářské soutěže. Efektivní soudní systém má klíčový význam pro atraktivní, investiční a podnikatelsky vstřícné hospodářství a bude mít zásadní význam pro proces oživení, též tím, že umožní efektivní záchranné a ozdravné rámce.

(25) Zatímco aktuální doporučení se zaměřují na řešení sociálně-ekonomických dopadů pandemie a na usnadnění hospodářského oživení, doporučení pro jednotlivé země z roku 2019, která Rada přijala dne 9. července 2019, se rovněž zabývala reformami, které jsou nezbytné pro řešení střednědobých a dlouhodobých strukturálních problémů. Tato doporučení jsou stále relevantní a během příštího ročního cyklu evropského semestru budou dále sledována. Uvedené platí i pro doporučení týkající se investičních hospodářských politik. Posledně zmiňovaná doporučení by měla být zohledněna při strategickém programování fondů politiky soudržnosti v období po roce 2020, mimo jiné i při přijímání zmírňujících opatření a strategií pro ukončování mimořádných opatření ve spojitosti s aktuální krizí.

(26) Opatření, která italská vláda přijala na podporu domácností a podniků, jsou rovněž přínosná pro zachování kapitalizace a odolnosti bankovního sektoru ve stávajícím obtížném provozním prostředí. Navzdory přijatým zmírňujícím opatřením, včetně obezřetnostní flexibility přiznané ze strany orgánů bankovního dohledu, zatěžuje rozšíření onemocnění COVID-19 rovněž po celé Unii kvalitu bankovních aktiv a očekává se, že tomu tak bude i v nadcházejících týdnech a měsících, a to i v Itálii. Dotčeno je tak úsilí o snížení úvěrů se selháním, též v důsledku zpomalení činnosti soudnictví a činností v oblasti řešení znehodnocených aktiv. V tomto ohledu je důležitým předpokladem pro zachování kvality aktiv podpora udržitelných řešení pro životaschopné vypůjčovatele postižené krizí, též zamezením právních automatičností. Zajištění přesného vykazování zhoršení kvality aktiv a přesného vykazování obezřetných úvěrových standardů může mezitím rovněž pomoci podpořit fungování sekundárního trhu s úvěry se selháním a omezit nepříznivé dopady na stávající iniciativy týkající se odstraňování úvěrů se selháním.

(27) Účinné předcházení korupci a její postihování může hrát při zajišťování oživení Itálie po krizi významnou úlohu. Transparentnost ve veřejném sektoru a posílené kontroly zaměřené na boj proti korupci mohou zejména zabránit pokusům pachatelů organizované trestné činnosti o infiltraci hospodářského a finančního života, o narušení postupů zadávání veřejných zakázek a obecněji o odklánění veřejných zdrojů potřebných pro investice. Současně by postupy zadávání veřejných zakázek měly být i nadále efektivní a měly by vyvažovat potřebu důsledného monitoringu s potřebou včasnosti. Stále vyvstávají obavy, pokud jde o dispoziční čas u trestních úseků odvolacích soudů, ale v Parlamentu jsou projednávány komplexní reformy za účelem zefektivnění trestních řízení. Protikorupční rámec Itálie byl nedávno posílen, ale je třeba jej dotvořit, a to i postihem zvolených veřejných činitelů v případě střetu zájmů.

(28) Evropský semestr poskytuje rámec pro průběžné koordinování hospodářské politiky a politiky zaměstnanosti v Unii, což může přispět k udržitelné ekonomice. . Zajistí-li Itálie plné provedení níže uvedených doporučení, přispěje k pokroku v plnění cílů udržitelného rozvoje a ke společnému úsilí o konkurenceschopnou udržitelnost v Unii.

(29) Pro rychlé zotavení z hospodářského dopadu pandemie COVID-19 je zásadně důležitá úzká koordinace mezi ekonomikami v hospodářské a měnové unii. Itálie by měla jako členský stát, jehož měnou je euro, a s ohledem na politické pokyny Euroskupiny

zajistit, aby její politiky byly i nadále v souladu s doporučeními eurozóny a byly koordinovány s doporučeními ostatních členských států eurozóny.

(30) V kontextu evropského semestru 2020 provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Itálie, kterou zveřejnila ve své zprávě o Itálii pro rok 2020. Posoudila také program stability z roku 2020, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Itálii adresována v předchozích letech. Zohlednila nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Itálii, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, neboť celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že do rozhodování členských států v budoucnu budou zahrnuty vstupy na úrovni Unie.

(31) Ve světle tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability z roku 2020 a její stanovisko[10] je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.

(32) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení přezkoumala Rada [národní program reforem na rok 2020 a] program stability z roku 2020. Tato doporučení zohledňují potřebu řešit pandemii a usnadnit hospodářské oživení jako první nezbytný krok k umožnění nápravy nerovnováhy. Doporučení, která se přímo zabývají makroekonomickou nerovnováhou identifikovanou Komisí podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011, jsou promítnuta do doporučení č. 1, 2, 3 a 4,

DOPORUČUJE Itálii v letech 2020 a 2021:

1. V souladu s obecnou únikovou doložkou přijmout veškerá nutná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky v chodu a k podpoře následného oživení. Pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádět fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetné střednědobé fiskální pozice a zajištění udržitelnosti dluhu a zároveň zvýšit investice. Posílit odolnost a kapacitu systému zdravotnictví v oblasti zdravotnických pracovníků, klíčového zdravotnického materiálu a infrastruktury. Posílit koordinaci mezi celostátními a regionálními orgány.

2. Zajistit adekvátní náhradu příjmů a přístup k sociální ochraně, zejména pro atypické pracovníky. Zmírnit dopad krize na zaměstnanost, též flexibilními úvazky a aktivní podporou zaměstnanosti. Posílit distanční vzdělávání a dovednosti, též digitální.

3. Zajistit efektivní provádění opatření, která mají poskytnout likviditu reálné ekonomice, včetně malých a středních podniků, inovativních podniků a osob samostatně výdělečně činných, a zamezit opožděné platby. Předsunout veřejné investiční projekty ve vyšší fázi připravenosti a podpořit soukromé investice na podporu hospodářského oživení. Zaměřit investice na zelenou a digitální transformaci, zejména na čistou a efektivní výrobu a využívání energie, výzkum a inovace, udržitelnou veřejnou dopravu, nakládání s odpady a hospodaření s vodou, jakož i na posílení digitální infrastruktury s cílem zajistit poskytování základních služeb.

4. Zlepšit efektivnost soudního systému a veřejné správy.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda

[10] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.